

EUROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Odbor za promet i turizam

2014/2149(INI)

7.5.2015

MIŠLJENJE

Odbora za promet i turizam

upućeno Odboru za kulturu i obrazovanje

o Komunikaciji Komisije „Ususret cjelovitom pristupu kulturnoj baštini u Europi”
(2014/2149(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Miltiadis Kyrkos

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za kulturu i obrazovanje da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. podsjeća da je Europa zahvaljujući svojoj bogatoj kulturnoj, umjetničkoj, religijskoj i povijesnoj baštini, prirodnim bogatstvima, zemljopisnom položaju, raznolikosti krajolika i privlačnosti načina života glavno svjetsko turističko odredište te da kulturni turizam čini otprilike 40 % europskog turizma;
2. naglašava da kulturni turizam ima važnu ulogu u očuvanju i ostvarenju vrijednosti naše kulturne baštine koja uključuje ne samo materijalnu baštinu i krajolik nego i nematerijalnu baštinu kao što su jezici i religijske i kulinarske tradicije;
3. naglašava da kulturna baština i turizam međusobno pogoduju jedno drugome jer kulturna baština s jedne strane stvara znatan prihod industriji turizma, a s druge strane turizam je dobar za kulturu jer potiče pokazivanje kulturnih blaga posjetiteljima i stvara prihod nužan za njihovo očuvanje;
4. šalje jasnu političku poruku da europska raznolikost i multikulturalizam pružaju velik potencijal za razvoj svih oblika tematskog turizma te za koordinirano promicanje raznovrsnog turizma i kulturne razmjene; naglašava da se svaki program kulturnog turizma mora temeljiti na europskoj raznolikosti, autentičnosti, održivosti, potpunoj dostupnosti i najvišoj razini kvalitete;
5. prima na znanje održavanje 13. Europskog foruma o turizmu u Napulju 30. i 31. listopada 2014. na kojem je stavljen naglasak na važnost sinergije između turizma i kulture te njezin doprinos gospodarskom rastu i zapošljavanju;
6. naglašava da je cjeloviti pristup usmjeren prema očuvanju, promicanju i isticanju materijalne i nematerijalne kulturne i prirodne baštine snažna pokretačka sila za društvene inovacije i uključiv lokalni, regionalni, urbani i ruralni razvoj te da doprinosi poboljšanju održivog kulturnog turizma istovremeno smanjujući učinak sezonske naravi turizma; a posebno:
  - (a) skreće pozornost na potrebu aktivnog uključivanja lokalnih zajednica i privatnih dionika;
  - (b) napominje važnost prilagodbe novih vještina i stručnih profila na području kulture u kontekstu europske klasifikacije vještina, kvalifikacija i zanimanja (ESCO);
  - (c) podupire digitalizaciju i internetsku dostupnost kulturnog sadržaja s ciljem obuhvaćanja šire javnosti i potpunijeg uključivanja mladih;
  - (d) potiče usvajanje strateškog pristupa istraživanju i inovacijama, dijeljenju znanja i pametnoj specijalizaciji;
7. naglašava ključnu važnost kulture i kulturne baštine na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini pri poticanju poslovnih inovacija i razvoja gospodarskih aktivnosti povezanih s turizmom, posebice osiguravanja objekata za posjetitelje u turističkim središtima i širokog

raspona usluga koje obuhvaćaju cijeli sektor; ističe da su očuvanje, razvoj i promicanje kulturne baštine ključni za brojne poslovne sektore, a posebno za turizam;

8. naglašava da kulturni turizam može potaknuti lokalno gospodarstvo promicanjem lokalne proizvodnje, poticanjem osnivanja poduzeća i povećanjem potražnje potrošača u turističkom sektoru te povećanjem domaće dodane vrijednosti;
9. naglašava potencijal za poticanje kulturnog turizma u ruralnim, otočnim, obalnim i planinskim regijama koje nude nedirnutu prirodu i krajolik, regionalne ili manjinske jezike i narječja, tradicionalnu kulturu (tradicionalne narodne umjetnosti, kostime, rukotvorine, lokalne festivali, kulturu mobilnosti, gastronomskih tradicija), lokalne obrtničke proizvode i usluge, autentičnost, industrijsku i poljoprivrednu baštinu te kulturnu baštinu etničkih manjina; ističe da se kulturnim turizmom u tim regijama uvodi raznovrsnost u tradicionalne gospodarske aktivnosti i potiče ostanak lokalnog stanovništva čime se izbjegava iseljavanje, napuštanje i propadanje mnogih vrijednih kulturnih znamenitosti te sprečava izumiranje tradicija i običaja; poziva države članice da razviju održivu intermodalnu infrastrukturu te unaprijede prekograničnu povezanost (uključujući razvoj novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija poput integriranog planiranja putovanja i usluga prodaje karata) kao način kojim će se turistička odredišta općenito, a posebno ona manja i udaljena, učiniti privlačnijima i dostupnijima zračnim, pomorskim, cestovnim i željezničkim prijevozom;
10. ističe da razvoj novih unutarnjih plovnih putova i multimodalnih veza može snažno pridonijeti održivom rastu kulturnog turizma;
11. poziva Komisiju i države članice na zajedničko djelovanje s ciljem uspostavljanja politika za privlačenje ruralnog turizma, uzimajući u obzir da je to pokretačka snaga razvoja u kopnenim i ruralnim područjima; potiče europske institucije na stvaranje poveznica između baštine i lokalnih zajednica kako bi se iskoristila uključenost lokalnih dionika u ruralnim i udaljenim regijama; smatra da je potrebno snažno naglasiti osposobljavanje ljudskih potencijala i finansijsku potporu za očuvanje baštine, s obzirom na to da jačanje kulturnog turizma u ruralnim područjima također potiče odmak od masovnog turizma;
12. naglašava da regionalni razvoj kulturnog turizma u državama članicama zahtijeva pokretanje infrastrukturnih programa ulaganja za pružanje osnovnih, prijeko potrebnih usluga;
13. izražava zabrinutost zbog nedostatnih regulatornih i proračunskih sredstava EU-a namijenjenih ovom sektoru; naglašava da se, u okviru regionalne politike, izmjenom operativnih programa dodatno smanjila potpora politikama namijenjenima kulturnoj baštini;
14. ističe da mnoge kulturne strukture ne proizlaze iz tržišne ekonomije, često funkcioniraju kao udruženja i na dobrovoljnoj bazi te da se javna potpora takvim strukturama drastično smanjila zbog gospodarske krize; traži od Komisije da iznese prijedloge za promicanje doprinosu privatnog kapitala projektima koji se odnose na kulturnu baštinu, bez obzira na njihov oblik (pokroviteljstvo ili drugo);
15. ističe da bi se cjelovit i usklađen pristup trebao osigurati na svim razinama

(međunarodnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj) uključujući sve dionike i lokalnu zajednicu te potiče razvoj javno-privatnih partnerstava u tom pogledu, kako bi se ostvario gospodarski potencijal kulturnih resursa;

16. poziva Komisiju i države članice da na razini Europe pokrenu dijalog između tvoraca politika na svim razinama vladanja, uz sudjelovanje predstavnika kulturnih i kreativnih industrija, mreža pružatelja turističkih usluga, partnerstava između privatnih i javnih subjekata te nevladinih organizacija;
17. poziva Komisiju, Vijeće i države članice da na svim relevantnim razinama nastave suradnju u svrhu provedbe mjera koje se odnose na promicanje kulturne baštine i kulturnog turizma i koje su navedene u Komunikaciji Komisije od 30. lipnja 2010. naslovljenoj „Europa, svjetsko turističko odredište br. 1 – novi politički okvir za turizam u Europi” (COM (2010)0352);
18. poziva Komisiju da preispita svoju gore navedenu Komunikaciju od 30. lipnja 2010.;
19. uvjeren je da će uspostavljanje i promicanje Europe kao brenda pružiti visoku dodanu vrijednost za uspjeh Europe kao turističkog odredišta broj 1 u svijetu te posebice za promicanje europske kulturne baštine; stoga poziva nadležna tijela svih država članica da surađuju s Komisijom i nadopune taj brend svojim vlastitim nacionalnim i regionalnim naporima te da na važnim međunarodnim događajima i velikim turističkim sajmovima zajedno promiču Europu kao skup visokokvalitetnih turističkih odredišta;
20. podržava stvaranje transnacionalnih kulturno-turističkih proizvoda kojima se odražavaju zajedničke europske vrijednosti i baština; poziva Komisiju da zatraži bolju suradnju s državama članicama i drugim organizacijama koje oblikuju politike u vezi s kulturom i turizmom, kao što su Svjetska turistička organizacija Ujedinjenih naroda (UNWTO) i Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) te da nastavi sufinancirati i promicati mreže, prekogranične regionalne projekte te, u bliskoj suradnji s Vijećem Europe, projekt europskih kulturnih ruta koji je najbolji primjer transnacionalnog paneuropskog tematskog turističkog projekta;
21. nadalje ističe važnost razvoja međuregionalnih i prekograničnih kulturno-turističkih proizvoda i usluga koji se temelje na usklađenom djelovanju, sinergiji, uštedi resursa te jačanju i promociji zajedničkog kulturnog identiteta i konkurentnosti čitave regije; poziva države članice i Komisiju da olakšaju taj postupak;
22. naglašava važnost gastronomskog kulturnog turizma kojeg treba zaštiti i podržati; smatra da bi se u interakciji s drugim politikama EU-a, kao što je zajednička poljoprivredna politika ili zaštita potrošača, mogla optimizirati sredstva dodijeljena u tu svrhu;
23. poziva Komisiju i države članice da slijede inicijative za najbolje iskorištanje europske podvodne kulturne baštine te posebice za uspostavljanje zone europske podvodne kulturne baštine kojom bi se omogućilo izlaganje brodskih olupina i potopljenih gradova ili njihovo pretvaranje u muzeje;
24. podržava stvaranje inicijativa kojima se prikazuje europska zajednička baština, povećava vidljivost kulturnih znamenitosti i vrši poseban održivi utjecaj na lokalnoj i regionalnoj

razini, kao što su europske biciklističke ili hodočasničke rute, panoramski vlakovi, europske turističke željeznice (obnovom starih pruga i postaja), Europske prijestolnice kulture, Europske prijestolnice sporta, mreža „Europa Nostra”, mreža „Natura 2000”, europska oznaka baštine, Europski dani baštine i nagrada Europske unije za kulturnu baštinu; poziva na promociju i omogućavanje kulturnog turizma za mlade; također namjerava podržati inicijative kojima se aktivno uključuje mlade, kao što su Europske prijestolnice mlađih;

25. pozdravlja veliki uspjeh Europskih prijestolnica kulture; poziva na uspostavljanje mreže između tih gradova kako bi se proširio temeljni učinak na predmetna područja, omogućila razmjena iskustava i dobrih praksi, posebice kao pomoć budućim kandidatima, te olakšala organizacija događaja i posebnih putovanja;
26. pozdravlja nove inicijative kao što je Europska godina kulturne baštine kojom se podiže razina svijesti o zaštiti europske materijalne i nematerijalne baštine; poziva Komisiju, Vijeće i države članice da ulože više napora u promicanje industrijske baštine Europe, kao dijela zajedničkih kulturnih interesa, čiji potencijal još nije dovoljno prepoznat;
27. poziva Komisiju da državama članicama i glavnim subjektima u industriji ukaže na činjenicu da je znamenitosti europske kulturne baštine potrebno učiniti lako dostupnima i finansijski pristupačnima svima, pridajući posebnu pozornost osobama s invaliditetom ili slabije pokretljivim osobama, mladima, starijim osobama i obiteljima s niskim primanjima;
28. ponovo ističe važno načelo ekološki i gospodarski održivog i odgovornog turizma te izražava uvjerenje da bi se mjerama EU-a najprije trebalo poticati napredak turizma u Europi, ali da se njima također mora pružiti odgovor na probleme koji mogu nastati zbog mogućih negativnih učinaka strukturnih promjena koje su prouzročene turizmom te zbog rizika koji masovni turizam predstavlja za kulturnu baštinu; smatra da EU treba surađivati s državama članicama i lokalnim dionicima u izradi smjernica čiji je cilj smanjenje štetnih učinaka masovnog turizma na udaljene regije, uključujući najudaljenije i otočne regije, posebice tijekom sezone;
29. podsjeća na važnost zaštite i očuvanja kulturne baštine, ne samo od razaranja vremena, nego i od huliganstva i pljačkanja; ističe da mnogim arheološkim nalazištima i dalje prijeti opasnost od organiziranih lovaca na relikvije i njihovog pljačkanja, posebice podvodnim nalazištima do kojih je nadležnim tijelima teško doprijeti i koja je teško nadzirati; u tom pogledu poziva na učinkovitiju suradnju država članica u vezi s identifikacijom i obnovom kulturnih dobara i sprečavanjem nezakonite trgovine takvim dobrima;
30. poziva Komisiju, Vijeće i države članice da se oslove na inicijativu za ugrožena mjesta koju je pokrenula „Europa Nostra” u suradnji s Europskom investicijskom bankom, utvrđivanjem dodatnih primjera europske ugrožene baštine, izradom akcijskih planova i traženjem mogućih izvora financiranja; ističe da je razvoj ove inicijative jedan od načina privlačenja privatnih ulaganja u unapređenje baštine;
31. ističe značajan potencijal razvoja poduzetničkih aktivnosti i participativnog pristupa u sektoru turizma, posebno u okviru malih i srednjih poduzeća, ali i u okviru start-up

poduzeća, neprofitnog sektora i drugih organizacija koje doprinose očuvanju, zaštiti i promicanju europske kulturne baštine; naglašava da su, osim kulturnih dobara, kvaliteta usluga, visokorazvijene profesionalne vještine, dobro sposobljeni stručnjaci u tom području i prisutnost na internetu ključni faktori uspjeha i konkurentnosti europskog turističkog sektora; ističe da su istraživanje, inovacije i nove tehnologije, posebno u području telekomunikacija, nužni za približavanje kulturne baštine javnosti; također smatra da bi se nepotrebna opterećenja za mala i srednja poduzeća trebala ukinuti radi njihove konkurentnosti te da bi se zakonodavstvo koje ima negativne učinke na mala i srednja poduzeća u turizmu trebalo revidirati;

32. smatra da je gospodarska kriza onemogućila financiranje jednog od sektora koji su najviše pogodjeni rezovima, što je dovelo do napuštanja i zanemarivanja mnogih vrijednih kulturnih znamenitosti koje su pale u zaborav, na štetu društva i turističkog sektora; poziva Komisiju da osigura laku dostupnost informacija o fondovima EU-a za zaštitu i promociju kulturnog turizma svim relevantnim dionicima kao što su mala i srednja poduzeća i organizacije civilnog društva na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i to na službenim jezicima EU-a te da osigura dalje olakšavanje administrativnih postupaka za izravan pristup tim fondovima, posebno za mala i srednja poduzeća koja imaju najveći udio u turističkom sektoru; poziva Komisiju da osigura veću transparentnost pri korištenju sredstava iz fondova; poziva na otvoreniji pristup Komisije u pogledu odobrenja operativnih integriranih programa financiranja za promicanje kulturne baštine; poziva Komisiju da poduzme mjere u okviru kojih bi se odgovarajućim regulatornim okružjem smanjilo administrativno opterećenje kako bi se povećao broj poduzeća (posebice malih i srednjih poduzeća i start-up poduzeća) u turističkom sektoru;
33. naglašava mogućnost snažnijeg usmjerenja na kulturni turizam razvojem makroregionalnih strategija osmišljenih za uključivanje kulturnog turizma kao sastavnog dijela u strateški okvir za europsku suradnju;
34. podržava Komisiju u njezinim inicijativama za digitalizaciju bogate europske kulturne baštine kao važnog doprinosu promicanju jedinstvenog kulturnog bogatstva Europe diljem svijeta te smatra da je to također važno primijeniti na lokalnoj razini u korist malih poduzeća; naglašava važnu ulogu knjižničnih i arhivskih izvora u očuvanju i promicanju fizičke i digitalne kulturne baštine u Europi te u pristupu toj baštini; poziva Komisiju da surađuje s državama članicama u svrhu označivanja i digitalizacije europske materijalne i nematerijalne baštine kao svjetske baštine prema UNESCO-u kako bi ona postala dostupna na internetskoj stranici visiteurope.com;
35. naglašava da razvoj baštine također mora biti u skladu s novim načinom života naših sugrađana te u tom pogledu traži od Komisije da razmotri sveobuhvatnu strategiju digitalne komunikacije namijenjenu isticanju inicijativa koje je pokrenula, kao i potporu kulturnim projektima kojima se povezuju baština i suvremenost (npr. uporaba novih tehnologija u muzejskim prostorima);
36. naglašava važnost i posebnu prirodu kulturnog turizma kao sastavnog dijela obrazovanja i programa EU-a za cjeloživotno učenje kao što je Erasmus+; ističe da je kulturni turizam namijenjen širokom rasponu sudionika i stoga mora biti usklađen s obrazovnim i kulturnim potrebama i interesima različitih dobnih skupina, od djece do starijih građana.

37. preporučuje Komisiji da uspostavi jedinstveni portal EU-a namijenjen kulturnoj baštini koji će obuhvatiti informacije o svim programima EU-a koji pružaju sredstva za kulturnu baštinu; smatra da bi pokretanje portala trebalo biti popraćeno promidžbenom kampanjom u svakoj državi članici kako bi potencijalni korisnici znali da postoji;
38. preporučuje ujednačenu, pojednostavljenu komunikacijsku strategiju za identifikaciju Europe kao jedinstvenog odredišta; te stoga pozdravlja inicijativu „Odredište: Europa, 2020.” za stvaranje europskog portala u koji će se uvrstiti nacionalne internetske stranice zemalja članica; nadalje preporučuje uspostavu višejezičnih portala za lokalna odredišta koja se nalaze izvan velikih gradova i daju uvid u proizvode koji se odnose na kulturnu i industrijsku baštinu;
39. predlaže Komisiji da program Erasmus za mlade poduzetnike promiče i kao mehanizam za financiranje kulturne baštine;

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	5.5.2015
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Daniela Aiuto, Lucy Anderson, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Deirdre Clune, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Andor Deli, Karima Delli, Isabella De Monte, Ismail Ertug, Jacqueline Foster, Dieter-Lebrecht Koch, Merja Kyllönen, Miltiadis Kyrkos, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Cláudia Monteiro de Aguiar, Renaud Muselier, Jens Nilsson, Markus Pieper, Salvatore Domenico Pogliese, Tomasz Piotr Poręba, Gabriele Preuß, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, David-Maria Sassoli, Claudia Schmidt, Claudia Tapardel, Keith Taylor, Pavel Telička, István Ujhelyi, Peter van Dalen, Wim van de Camp, Janusz Zemke, Roberts Žīle, Kosma Złotowski, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Rosa D'Amato, Martina Dlabajová, Maria Grapini, Henna Virkkunen